
29 JUN 1900

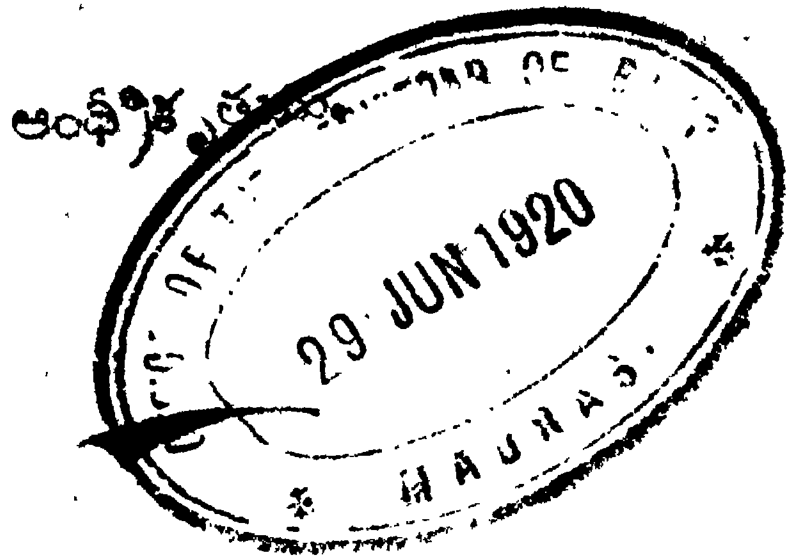

శ్రీరస్తు.

మిర్జాదివ్యదర్శనము

...రాజు నారాయణమూర్తిచే

ఆంధ్రీకృతము.

విజయనగరము.

వి. శే. వి. ... ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రితము.

1920.

— పీఠిక —

మహా సూక్ష్మబుద్ధులకైనను హెచ్ స్పెన్సరు విద్యా
ప్రస్తాలు కష్టసాధ్యముగనున్న యీ గ్రంథము
సమును దేట తెనుఁగు పదములతో సాంధ్రీకరించు
టకు వినిపింపవలసినదిగా మొదటనన్నుఁ గోరిరి.
ముద్రించు నభిప్రాయములేకయే ప్రత్యేకము వా
రికొరకే వ్రాసితిని, తక్కిన బాలురకుఁగూడ దీని
యందెక్కుడుగ నభిలాష చూపుచు వచ్చుటచే
నే సిద్ధపాత్రమును ముద్రింప వలసివచ్చినది.
విద్యార్థులు దీనిని జదివి కృతార్థులయ్యెదరుగాక.
ఈ భాషాంతరీకరణమునకు నన్ను బ్రోత్సాహప
ఱచిన మహా విద్యార్థుల కీశ్వరుఁడాయురైశ్వర్యము
లిచ్చుఁగాక!

కృతికర్త

స్వర్గాదివ్యదర్శనము

మాపూర్వుల యాచారప్రకారము నేనప్ర తిదినము బ్రాహ్మదినముగా నెన్నుకొను శుద్ధ పంచమి నాటి సూర్యోదయమున స్నానము చేసి ప్రాతఃకాలసం ధ్యావందనము గావించుకొని, తక్కిన దినమంత యు నిశ్చలధ్యానముతోడను ప్రార్థనముతోడను గడపుచు బాగ్గాపట్టణమునందలి యున్నతపర్వ తములమీద కెక్కితిని. ఆపర్వతశిఖరములపై మంచి సమీరానందము ననుభవించుచు నా జీవితము యొక్క నిస్సారతనుగూర్చి నేను దీర్ఘముగ నా లోచింప మొదలిడితిని. ఆలోచనలపై నాలోచన లు చేయుచు నిశ్చయముగా మానవుఁడు నీడవం టి వాఁడనియు, (సారమును స్థైర్యమును లేనివాఁ డని భావము) మానవజీవితము స్వప్నమువంటిద నియు నేననుకొంటిని. ఇట్లు నేనాలోచించుచుండ న నావమునఁగల యొకస్వరము నాప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముగ నిట్లని యుచ్చస్వరముతోఁ బలికినట్లు వినవచ్చె: గొప్పసత్యములతోనున్న యొకనిజము. నేను

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] పారంభించెను [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], పలువిధములగు స్వరములతో [illegible] [illegible] యింపుగా వినవచ్చినది. సత్పురుషుల [illegible] స్వస్తవచన [illegible] [illegible] [illegible] మహా వేదఘోషము [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] చేయుచుండ [illegible] [illegible] [illegible] మనోహరగానము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. అంతరంగ [illegible] మాధుర్యముచే నా హృదయము కరగిపోయినది.

నాయెదుటనున్న యాకాశమునందు యొకదివ్య పురుషునకు విహారస్థానమనియు, ఆనందము [illegible] [illegible] లనేకులు గానముచే వినోదింప [illegible] [illegible], నేను దయచూ? వినుచుంటిని గాని, [illegible] [illegible] బ్రత్యక్షమయిన [illegible] [illegible] వినలేదు. [illegible] [illegible] [illegible] గానస్వరముల చే దన సంభా[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
వర్ణించిన్న మనోహర గానము [illegible]
ముసంపూర్ణముగ నాకనిపించుచుండె [illegible]
పదములకర్థము వాని యెప్పుడెఱిఁ [illegible]
[illegible] నాకు [illegible] గోదావరద
స్త్రీతో సంభాషణము చేసి, యొక్కమారుగ నా
యనుభవమంతటిని బోఁగొట్టెను. అప్పుడో గొట్టి
నేలవ్రాలియున్న నన్ను లేవనెత్తి నాచేయిపట్టుకొ
ని, "బిడ్డా! నీలోనీవనుకొనుచున్న మాటలను
నేవింటిని. నావెంటర" మ్మని పలికెను.

అట్లు పలికి యతఁడు నన్నా శిలాత్యగ్రభాగ
మునకుఁ గొనిపోయి దానిపయిఁ గూర్చుండఁబెట్టి
"తూర్పుదిక్కునకు నీ దృష్టిప్రసరింపుము. ప్రస
రించి నీ క్షేమకరంబగునో నాకుఁ జెప్పుము" అని
నన్నడిగెను. నేనట్లుచూచి; రెండు కొండలనడు
మనున్న లోయయును, దానిగుండఁ [illegible]ముగాఁ
బ్రవహించుచుండిన యొక మహాప్రవాహమును
గనుఁగొనుచున్నవని చెప్పితిని. నీవు చూచుచున్న
లోయ దుఃఖముల లోయయని, నీవుచూచు

[illegible] ప్రవాహ [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] చేయుచుండిన ప్రవాహ [illegible]

[illegible] నుండి [illegible]

[illegible]

[illegible] గా [illegible] కాని సర్వ

తెని. "నీవు చూచుచున్న ప్రవాహము సూర్య

ని [illegible] అను పేరుగల [illegible]

[illegible] స్పష్టి [illegible]

[illegible] ప్రవహించుచున్న

ది" అని యతఁడు బదులు చెప్పెను. రెండు [illegible]

సంవత్సరములతోఁ జుట్టఁబడిన యీ ప్రవాహము

ను బరీక్షించి, యందు నీవేమి కనిపెట్టితివో నా

కెఱింగింపుము" అని నన్నడిగెను. ఆ ప్రవాహ

మధ్యమున సర్వముగ నొక వంతెన నాకుఁ గాన

గట్టుచున్నదని నేనంటిని. తోడనే యతఁడు "నీ

వు చూచుచున్న యీ వంతెనయే మానవ జీవిత

ము. దానిని శ్రద్ధగాఁ బరిశీలింపు"మనె నేను ము

[illegible] దానిని బరీక్షించి. సంపూర్ణ

[illegible] తెచ్చియు, [illegible] శిథిలమైనవి.

[illegible] ముగురు [illegible]

[illegible]

[illegible] నని [illegible] [illegible]
సూరింట [illegible] చెక్కి [illegible] [illegible]
మొదట వాహనం తెలియక [illegible]
డియుండెననియు, కాని యొక పెద్దవారద [illegible]
వాని నది ఒడ్డున గొల్లకొనిపోయి [illegible]
నట్లు శిధిలావస్థలో పడియున్నదనియు చెప్పె. కాని యు
నిలకడను సీపీ [illegible] చెప్పుమని నన్నడి
గెను. కాని యు గుంపులు గుంపులుగ మనుష్యు
లు నడచి పోవుచున్నారనియు కాని తెలుగొనలు
యుండుట వల్లని వేషము గ్రమ్ముకొనియున్నద
నియు నేనంటిని. ఇంకను పరిశీలించి చూడ వా
హనం తెగవయినుండి కాటసారుల నేకులు క్రిందజారి ద
హించుచుండిన మహాప్రవాహములో జారిపోవు
చుండుట నాకగపడెను. అంతకన్నను విశ్వేశ్వ
రా వంతెనయందు గుప్తములయియున్న అనేక
మాయక వాటములు కనబడినవి. దానిపయి బా
టసారులు కాలిడినంతనే, వానిగుండా ప్రవా
హములో బడి మాయమగుచుండుదురు. ఈ వం
తెన పయి పడి లావం తెనయొక్క ముఖద్వారమునం
దే పట్టముగ నేర్పడియుండెను. అందుచేతనే గుం
పులు గుంపులుగ జనులుమబ్బునుండి దాటినంతనే
వారిలో అనేకులు క్రిందబడిపోవుచుండిరి. [illegible]

మాయకూపములు వంతెన నడుమనంతగా లేవు గాని, శిథిలముకాని కానాలచివరవైపున దట్టము గాను దగ్గర దగ్గరగనునుండెను.

కొందరుమనుష్యులాశిథిలమైన కానాలపైం చుంటినడకలతో నడచి, దూరపునడకచే మిక్కిలి యలసి, యీడిగిలంబడుచు, ఒకరివెనుక నొకరా ప్రవాహములోం బడిపోయిరి. కాని వారిసంఖ్యమి క్కిలిస్వల్పము.

ఆ యద్భుత నిర్మాణమును గూర్చియు, అం దలి గొప్పవిచిత్రవస్తువులనుగూర్చియు యోచిం చుచు నేను గొంతసేపు గడపితిని. ఆనందముతో నను, ఉత్సాహముతోడనునిండియుండిన యనేకు లాకస్మికముగం గ్రిందకుజారిపోయి తమంటం ధా పియ రక్షించుకొనుటకుం జెంతనున్నదానినెల్లం బట్టు కొనుట చూడంగా నా హృదయంబు దీర్ఘ విచార ములో మునింగిపోయినది. కొందరాలోచించుచు స్వర్గము లాకసముంవంకం జూచుచు, అయ్యాలోచ న మధ్యనే పాదములుజారి, క్రిందంబడి దృష్టిపథ మునుండి తప్పిపోయిరి. అనేకులు తమ ముందరం బళపళ లాడుచు నాట్యమాడుచున్న నీటిబుగ్గల

[illegible] వాడు
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] వారు [illegible]
ఁడు వారు ననేకులను దారిలో నున్నట్లు కనఁబడి
[illegible] ము[illegible] నేసిపెట్టుచుండి.
[illegible]
బాపము వారు [illegible] నియము
దురు.

ఇట్టి [illegible]కరములగు నా విషయము [illegible]
దు నేను లేనప్పుడు, నన్ను భీమాంతుఁడు చూచి,
"దీని విషయమై చెప్పవలసిన దంతయుఁ జెప్పితిని.
వంతెనవైపునుండి నీ వ్రేలిపెట్టి మరలింపుము.
నీకింక [illegible] వచని విషయమేమైన నున్నయెడ
నాకుఁ జెప్పుము" అని యడిగెను. అంత నేను మా
దకుఁ జూచి; [illegible] పెద్ద పెద్ద గుంపులుగ [illegible]
వంతెనపై [illegible] తెగకుండఁ [illegible] తిరుగుచు [illegible]
మాంటికి [illegible] వాని ప్రవాహమున [illegible]. గద్దలు [illegible]
[illegible] మున

[illegible]న వేళ [illegible]లగలిపి, మధ్యమున్న నా
[illegible] యుగళ చిన్నబాలురనేకులు [illegible]
[illegible]న్నారు. [illegible] వర్ణము [illegible] నేనదు
[illegible] జీవితములు [illegible]
[illegible]
[illegible] వ్యసనములని చెప్పెను.

[illegible]

వేవల[illegible] విడిచి, అయ్యా! మానవజీవితము వ్యర్థమైనది. మానవుఁడు కష్టములను మరణమును చూచి జీవితకాలమంతయు మిక్కిలిబాధపడి మృత్యువుచే నెట్లుమ్రింగఁబడుచున్నాఁడు? అని యడుగఁగా. అప్పుడా ప్రజ్ఞావంతుఁడు గనికరముతో నావంకకు దిరిగి, కష్టదాయకమైన యీపరిదర్శనమును మరిచూడక ప[illegible]డిచిపెట్టుమని నాకాజ్ఞాపించెను, అంతములేని [illegible] వరోత్రిను ప్రారంభించుట యందు నిది మానవుని ప్రారంభావస్థయైయున్నది. ఈపరి[illegible] లోకతరములనుండి తనలోఁ బడుచున్న మానవుల నెందులోనికిఁ గొనిపోవుచున్నదో యూదట్టపి[illegible] మంధవంత నీదృష్టిమరలింపుము. అనిపలుక, నేనాజ్ఞాపింపఁబడినట్లే నాదృష్టియావంక మార్చి [illegible]

లపఁబడెనో; తెర, అంతమాయచేఁ గప్పఁబడిన సాధ్య
ముగాఁ దృష్టివిముక్తి యై దట్టముగాఁ గప్పఁబడియుం
డిన యవనికాగ్రము దూరముగాఁ బోవఁగానే, నే
నుజ్జ్వలములగు గొండల నడుమనున్న యొకలోయ
యందంతర్లక్ష్యమున మహాసముద్రముగా వ్యాపించి
నట్టి యానసముద్రమును రెండు సమభాగములుగా
భాగించుచు దానిమధ్యనుండి బ్రహ్మాండమైన
యొకవజ్రపుఁగొండ యావరించియుండెను. ఆస
ముద్రములోని యొకసగము మంచుతోఁ గప్పఁబ
డియుండుటచే నందలివిశేషము లేమియుఁ గనిపె
ట్టుటకు వీలులేకుండెను. రెండవసగము భాగమ
హాసముద్రమువలె నాకుఁగనఁబడుచు, పుష్ప
ములతోడను, ఫలములతోడనునిండిన యసంఖ్యా
కములగు ద్వీపములచే నలంకరింపఁబడెను. ప్రకా
శమానములగు చిన్నచిన్న సాగరము లాకవేం
యా ద్వీపములచుట్టు నావరించియున్నవి. పిమ్మట
దివ్యాంబరములను ధరించి, శిరములయందుఁ బూ
లమాలికలు గల పురుషులను నేనుజూడఁగలిగి
తిని. కొందరు వృక్షములమధ్య విహరించుచుండి
రి. కొందరూటగడ్డలప్రక్క పరుండియుండిరి. కొం
దరుపూల పాన్పులపైని విశ్రమించుచుండిరి. పా
కుచుండిన వస్తులకొర్క యా, బ్రహ్మానందముచే

[illegible] సిటివరకు [illegible] యు; మానవకంఠములు గాని కీచు [illegible] నాద్యవిశేషముల గాని యట్టి స్వరములు సమ్మేళితమగు [illegible] చేఁగలిగిన మధుర గానమును వినఁగలిగితిని.

అట్టి రమణీయ ప్రదర్శనమును గని [illegible] ని [illegible] దానంద ముప్పొంగసాగెను. ఆ సుఖకర ప్రదేశముల కొక్క మారు [illegible] యై గ [illegible] లు నాకుండి బాగుండునని యనుకొంటిని. కాని నేను చూచిన యావంతయు నవయు [illegible] సముదాయము [illegible] హృత్పాక [illegible] ములు తప్ప, ఆ ప్రదేశమందు మరియొక [illegible] రము లేదని, నా మేధాది నాకెఱింగించెను. మరియు నీ [illegible] విగసు, [illegible] విగను నుండి సముద్రమునందరి [illegible] [illegible] లు [illegible] కన్పట్టు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] గలవు. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ములయిన [illegible] వి. [illegible] లు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

నారు తమ తమ జీవితకాలములలోఁ బొందిన సుకృతముల తారతమ్యము ననుసరించి, ఆయా ద్వీపములయందుంచఁబడుదురు. వారి వారి సుకృతములకుఁ దగినట్టి వివిధ సౌఖ్యభేదములతో గనసత్యాంత్యా ఈ ద్వీపములు నిండియుండును. పవిత్ర ద్వీపమున నొక్కొక్క సత్పురుషునకు సదుపాయములగునట్లు నిర్మింపఁబడిన యుద్యాన స్వర్గముల భావింపుము. ఓయీ మిత్రా! మానవుల కియ్యవి పొందుటకుఁ దగినవి కావా? ఇట్టి గొప్ప బహుమానమును సంపాదించుట కవకాశమున్న మానవ జీవితము నీకు సంతాపకరముగాఁ దా? ఇట్టి సుఖ ప్రదేశమునకు నిన్నుఁ గొనిపోవు మృత్యువు భయపడఁ దగినదా? తన కొరకిట్టి శాశ్వత పదవి సిద్ధమైయున్న నరుని జీవితము వ్యర్థమని నీవు తలంపకుము." అని పలుక నపరిమితానందముతో న నా సుఖ ద్వీపములవంకఁ జేరిచూచి, పిమ్మట నేవరుఁ "ఆర్యా! ఆ వజ్రపుఁగొండ కావలి సముద్రమును వడకుండఁ గప్పివేసిన దట్టమగు మేఘమండలయంక్క లి రహస్యములను మాకుఁ దెలియింపుఁడు" అని యడిగితిని. కాని నా సహిత ఘానంతముకు నాకుఁ బ్ర త్యుత్తరంబీయ లేదు. మరియొకసారడుగవలెనని వాంఛించితిని. కాని యనుకొనుచున్నంతలో

ము. అప్పుడు నేను, అంత్యవరత్నఁ శోభించుచుండి
యూదిత్య సందర్శనమును మరలఁజూడ నావంకకుఁ
దిరుగ, ప్రవహించుచుండిన యా ప్రవాహము
నను, [illegible] కానాల వంశీనదులు, ఆసుఖ ద్వీపము
నను, బహుళ్ళాఁ బ్రక్కలయందు మేయుచుండి
మొద్దులుఁ గొత్తెలు, ఒంటెలుగల బాగ్దాదువర్త
[illegible] మయ్యెను. నాకగపడలేదు.

The Spectator No. 159.

OF

JOSPH ADDISON.

వరదుగ కట్న మహిమ

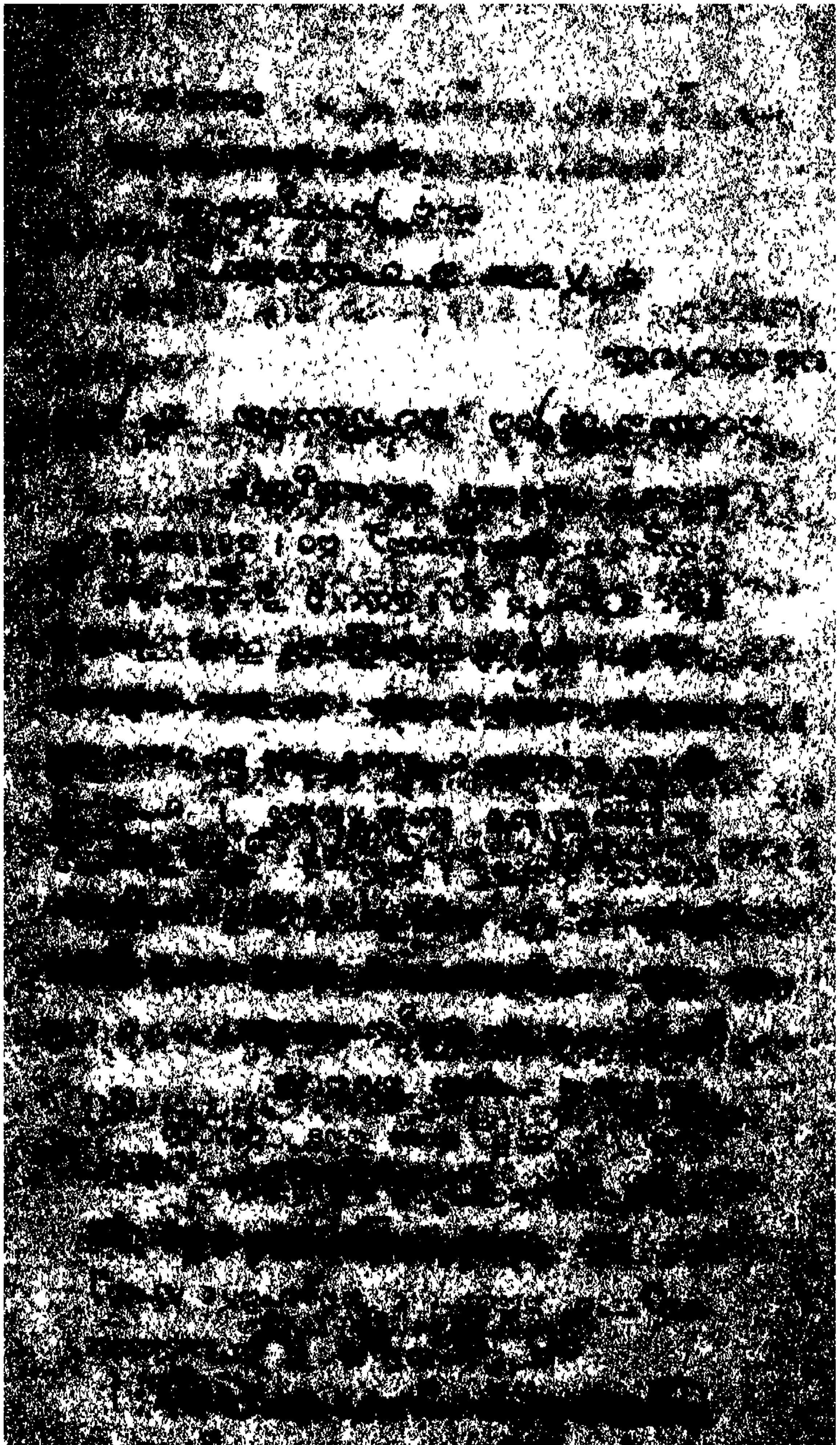
[శ్రీ ...]

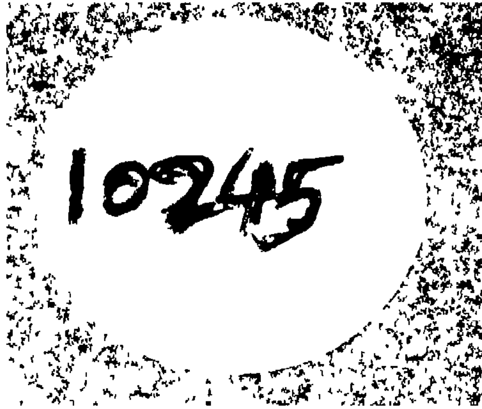
వెల ౦—౪—౦

ఆద్యంత నిర్వచన సాంఘిక పద్యకావ్యము. స్త్రీలకును బాలురకును గూడఁ దేట తెల్లమగునట్టు లిందలి పద్యములు మిక్కిలి మృదుమధుర శైలిని రచింపఁబడినవి. కథాభాగమత్యద్భుతము. తనవలచిన వరుని పెండ్లాడుటకయి సీత పడిన దీనావస్థకుఁ గన్నీరుగార్పక, వివాహవిషయములో ఆమెతండ్రియు లోభాగ్రేసరుఁడు నగు శరభరాజు చేయు ఆలోచనలకును లోభిత్వమునకుఁ జేష్టలకును గడుపులు చెక్కలగునట్లు పకపక నవ్వక, తనకుమార్తె నామె హృదయప్రియునకుఁ జేకూర్చుటకై తల్లియగు జానకమ్మ భర్తయెడఁ జూపినయత్యద్భుతమగు చాకచక్యమునకు ఆశ్చర్యపడక, చదువరులు తుదముట్ట నీగ్రంథమును జదువఁజాలరు.

ఇందలి శైలి చూపుటకై కొన్ని పద్యములీ క్రిందఁ జేర్పఁబడినవి.—

సీ॥ అత్తవారిదు కట్న మందవచ్చునటంచుఁ
గ్రొత్త పెల్లుఁడు చకగు ముద్దుగాఁగ

10245